Mândria de a fi român…pe jumătate

Am fost, acum ceva vreme, cu niște prieteni, la un agroturism, la o oră distanță de Napoli, într-o zonă plină de castani, nuci și aluni, cu care toamna asta a fost foarte generoasă. Despre culori…oricât de iscusită aș fi cu vorbele, tot nu aș reuși să închid în ele roșul aprins, arămiul blând sau galbenul strălucitor, care ne-au răsfățat ochii, ne-au aprins privirile și ne-au răvășit amintirile. Când am ajuns, băiatul meu Matei, a exclamat evident fericit: “Mamă, parcă suntem în Transilvania!”, și a continuat să se bucure de toamnă, în fel și chip, împreună cu prietenii.

La un moment dat, a venit la masă cu una dintre fetele, care ne serveau (în mod impecabil, mai ales că eram un grup “restrâns” de prieteni, mai exact, 36) și mi-a spus, bucuros și plin de entuziasm, că fata era româncă, că a auzit-o vorbind în română, cu ceilalți ospătari, și s-a dus la ea să-i spună că și mama lui e româncă și că trebuie neapărat să mă cunoască. Au stat un pic de vorbă și Matei a aflat, în doar câteva minute, că e din Pitești, că e de 7 ani în Italia, la *Avellino,* a întrebat-o cu cine votează, dacă știe că Băsescu nu mai candidează, când a fost ultima oară în România ecc. Crina, așa o chema pe fată, a venit la masă să îmi spună că Matei i-a făcut un adevărat interogatoriu, într-o română aproape perectă, și că știa mai multe lucruri despre ce se întâmplă în România decât știe ea. “Vinovata” sunt eu, desigur, foarte atentă la realitatea românească.

Băiatul meu e fericit când aude pe stradă pe cineva vorbind românește și are chef să stea la povești cu toți. Îi place să vorbească românește, dar și să le arate prietenilor italieni că știe să vorbească o limbă, pe care ei nu o înțeleg. Când e solicitat la școală, să le ajute pe învățătoare să comunice cu vreun elev român, care, încă, nu stăpînește bine italiana

și are nevoie de translator, fiul meu e încântat. Se întoarce acasă și îmi relatează, cu amănunte, cum l-a ajutat pe băiat, despre ce au povestit și cât de mult le plăcea amândurora că nimeni nu îi îi înțelegea și au putut vorbi chiar și despre învățătoarele mai puțin simpatice.

Nu vreau să spun că Matei e mândru că e român, pe jumătate, așa că spun, doar, că nu scapă nici o ocazie să sublinieze că mama lui e româncă, că adoră să meargă în vacanță la bunicii din România, dar și să vorbească românește.

Vara trecută, la mare, a improvizat, pentru prietenii lui, (cu care își petrece vacanțele de când s-a născut) un curs intensiv de limba română: numere, culori, animale, expresii, dar și alte cuvinte "interzise", care îi atrag în mod evident pe copii, mai ales la vârsta asta (Matei are 10 ani). Așa încât, la sfârșitul verii, copiii italieni de pe plajă îi puteau înțelege pe conaționalii noștri romi, care cerșeau printre șezlonguri, dacă se înfuriau când nu le dădeai nimic și își exprimau, în mod colorat, supărarea. Refrenul verii a fost un cântec al lui Damian Drăghici, care îi plăcea mult lui Matei și a cărui sonoritate neobișnuită îi amuza pe copii. *"Foaie verde siminoc, omul bun n-are noroc…Mămăligă brânzălie*". Cuvintele astea au devenit pentru ei un fel de parolă secretă, care permitea accesul în grupul lor de joacă.

Când juca fotbal, pe plajă, făceau echipe naționale, iar el alegea să fie Naționala României și își făcea echipă cu toți jucătorii români care joacă în campionatul italian și pe care îi cunoșteau și amicii lui.

Relația lui Matei cu România a fost de la început una firească. Fără excese, de nici un fel. A fost bilingv de la început, a învățat cuvinte românești și italienești deodată, amestecate, a făcut confuzii lingvistice, inevitabile, a mers la școală și limba italiană a devenit predominantă, așa cum era și normal. Dacă limba maternă e "limba pe care o învață un copil, de mic, în familie", nu aș putea spune care e "limba

maternă” a lui Matei. Cum nu are prieteni români în Italia, acum vorbește română doar cu mine, sau cu bunicii din România. O vreme se uita la Pro Tv Internațional, nu pierdea niciun episod din *Pariu cu viața*, pentru că juca mătușa lui Elvira (Deatcu), cu care se mândrea foarte tare și îi obliga pe prietenii lui să se uite la serial, când veneau la el.

Dacă, încet încet, ar fi uitat româna, desigur că nu mi-aș fi putut-o ierta, dar l-aș fi înțeles. În schimb, dimpotrivă, vorbește tot mai bine și continuă să facă dictări cu bunica (profesoară de română), atunci când merge în vacanță. Jocul lui preferat este ca eu să le dictez, în română, dar și în italiană, și să vadă dacă bunica face mai multe greșeli la dictarea în italiană decât el în română. Eu le dau note și e fericit când ia o notă mai mare decât bunica.

Nu i-am impus să învețe limba română, nu l-am obligat să învețe zeci de poezii pe de rost, nu l-am învățat imnul (dar știe că versurile le-a scris Andrei Mureșanu, bistrițean ca și mine) nu am vorbit cu el doar în română, așa cum recomandă unii psihologi, pentru că mi-a fost teamă că va avea probleme de comunicare și integrare, dacă nu va vorbi perfect italiana. L-am lăsat să se apropie de limba română în modul cel mai natural cu putință. Nu am rezistat, recunosc, și l-am învățat poezia *Cântec, (A venit un lup din crâng…)* a lui Coșbuc, pentru că e printre puținele pe care mi le amintesc și astăzi și îmi amintesc, încă, de copilăria mea minunată. Când era mic, în toate călătoriile pe care le-am făcut cu mașina, ne-a însoțit, în mod obsesiv, Cd-ul cu cântecele pentru copii ale lui Tudor Gheorghe. Are colecții întregi de cărți în română, nu citește fluent, dar înțelege, face încă dezacorduri, dar ceilalți îl înțeleg, uneori îl corectează și el nu se supără niciodată.

Peste câteva zile e Sfântul Matei și Matei al meu se consideră norocos că își sărbătorește de două ori onomastica, în 21 septembrie, de San Matteo, și în 16 noiembrie, și primește două cadouri. La școală, când vreun copil îl întreabă dacă e

creștin, el răspunde, spre deruta totală a celor din jur, că e *catolico-ortodox*. Știe prea bine că nu e posibil, dar el se simte, cum îi place să spună, *jumi-juma* în toate.